

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

**Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice
1945–1947**

Inventář

EL NAD č.: 1980
AP č.: 548

Mgr. Radka Kinkorová

Horšovský Týn 2019

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu.....	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu.....	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	4
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky.....	5
Seznam použitých pramenů a literatury.....	6

Příloha

Seznam použitých zkratk	7
-------------------------------	---

Inventární seznam.....	8
-------------------------------	----------

I. Vývoj původce archiválií

Původce archiválií:

Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice, existence 1945–1947. Sídlo místního velitelství: radnice, Domažlice, Město čp. 1.

Již před koncem války doporučil ministr vnitra Košické vlády ve svém návrhu ze 17. dubna 1945 očištění četnictva a policie a převzetí jejich příslušníků do plánovaného Sboru národní bezpečnosti (SNB), k jeho ustavení došlo výnosem ministerstva vnitra z 30. června 1945.¹

V sídlech, kde dříve působily Státní policejní úřady, byla zřízena místní velitelství, jež pokračovala v činnosti uniformované obecní policie. Tak tomu bylo i v Domažlicích, kde místní velitelství SNB navázalo v květnu 1945 na činnost velitelství uniformované obecní policie. Obecní policie byla do SNB včleněna až na základě výnosu MV č. IV-28/861/1947-Va ze dne 27. listopadu 1947. Do té doby vykonávala službu podle dosud platných předpisů vydaných v době nesvobody. Okresní velitel SNB dohlížel na výkon její služby jen po stránce odborné.² Finančně zajišťoval provoz místního velitelství SNB domažlický místní národní výbor. Proto také požadoval na Okresním velitelství SNB v Domažlicích, aby místní velitelství nezabezpečovalo odsun Němců, jenž nebyl v kompetenci místního národního výboru, ale aby obnovilo především pochůzkovou službu.

Systemizovaný stav příslušníků SNB – místního velitelství v Domažlicích byl osm výkonných příslušníků, velitel a zástupce velitele. Kromě velitele, jenž byl placen Zemským velitelstvím SNB v Praze, představovali ostatní příslušníci zaměstnanci města Domažlice. Příslušníci místního velitelství kromě velitele a zástupce byli (obdobně jako v období činnosti bývalé výkonné obecní policie) rozděleni do dvou skupin. U každé skupiny byl nejstarší příslušník ustanoven vedoucím a jeho povinností pak bylo vést služební záznamy o vykonaných pochůzkách a jiných služebních úkonech a zároveň vykonávat službu v rozsahu jako každý jiný příslušník skupiny. Každá skupina vykonávala obchůzkovou a asistenční službu, prováděla vyšetřování a vyřizování velitelem přidělených spisů, a to 24 hodin, pak měla 24 hodin volno a nastoupila druhá skupina. Pro velitele a zástupce toto ustanovení o volnu neplatilo, měli být svými pracemi zaměstnáni denně. Obchůzková činnost byla upravena rozkazem Zemského velitelství SNB v Praze ze dne 26. listopadu 1945, podle nějž měl každý příslušník vyjma velitele a jeho zástupce strávit 5 hodin denně ve vnější obchůzkové službě, tj. při pochůzkách, asistenční službě, vyšetřování a rovněž při asistenční službě u transportů odsunovaných Němců. Spisy se vyřizovaly v rámci pohotovostní služby na strážnici.

Místní velitelství SNB bylo podřízeno jak Místnímu národnímu výboru v Domažlicích, tak Okresnímu národnímu výboru v Domažlicích, coby nadřízenému SNB.

V souvislosti s ustanovením § 31 odst. 1 zákona č. 149/1947 Sb., o národní bezpečnosti, byla zrušena místní velitelství SNB a přeměněna na stanice SNB nebo sloučena se stanicí SNB. V důsledku tohoto ustanovení bylo dnem 1. prosince 1947 zrušeno místní velitelství SNB Domažlice a výkon veškeré bezpečnostní služby i pro město Domažlice převzala stanice SNB Domažlice. Příslušníky místního velitelství převzala rovněž stanice SNB Domažlice.

¹ Směrnice MV č. 3700-26/6-45-V/4 z 30. června 1945 o organizaci Sboru národní bezpečnosti.

² KAPICOVÁ, Iva. Přehled organizačního vývoje Sboru národní bezpečnosti v letech 1945–1950 se zaměřením na veřejně bezpečnostní (resp. pořádkovou a kriminální) složku. *Sborník AMV 1/2003*, s. 68–90.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archiválie pocházející z činnosti místního velitelství SNB v Domažlicích byly do Státního okresního archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně delimitovány z archivního souboru Fondy Veřejné bezpečnosti z bývalého kraje Plzeň (EL NAD 10133), jenž byl dosud v péči I. oddělení SOA v Plzni, a to protokolem o přemístění (delimitaci) archiválií ze dne 25. října 2016 čj. SOAP/010-0839/2016. Při vymezování jednotlivých archivních fondů v SOkA Domažlice byl nově založen archivní fond Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice. Toto rozčlenění delimitovaného materiálu proběhlo až v roce 2017, proto je přírůstek tohoto archivního fondu evidován pod číslem 89/2017.

Státní oblastní archiv v Plzni převzal archiválie k uložení do archivního souboru Fondy Veřejné bezpečnosti z bývalého kraje Plzeň ve dvou přejímkách, a sice 11. března 1960, č. přírůstku 17-20/1960, a 7. října 1961, č. přírůstku 7-42/1961.

Z písemností vzniklých z činnosti místního velitelství SNB v Domažlicích se dochovaly pouze registraturní pomůcky. Zápisy nacházející se na deskách podacích deníků podávají informaci o tom, že spisy nebyly při skartaci provedené 7. března 1960 nalezeny.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice obsahuje archiválie pocházející z let 1945–1947.

Archivní fond tvoří registraturní pomůcky, které se dělí na tajné podací protokoly, důvěrné podací protokoly a obyčejné podací protokoly. Podací protokoly jsou v jednotlivých řadách seřazeny chronologicky a po nejmladším podacím protokolu následují repertáře rovněž v chronologickém pořadí. Na archiválie částečně pocházející z činnosti místního velitelství a částečně z činnosti obecní výkonné policie (a uložené v archivním fondu Velitelství uniformované obecní policie Domažlice, EL NAD 1952) je v inventárním seznamu upozorněno kurzívou.

Po formální stránce je inventář zpracován podle metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006–0767/2010 a jeho dodatku čj. SOAP/006–1300/2014 a dále podle metodického návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby ministerstva vnitra čj. MV–46913/AS–1/AS–2013.

V průběhu pořádání bylo zjištěno, že repertář k podacímu protokolu obyčejnému z let 1945–1946 původně zařazený do archivního fondu Velitelství uniformované obecní výkonné policie Domažlice je pomůckou k vyhledávání v podacích protokolech obyčejných SNB (inv. č. 8 a 9), a proto byl přeřazen do archivního fondu Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice (čj. SOAP/10-427/2019 ze dne 13. 8. 2019).

Během pořádání nebyly vyřazeny žádné archiválie. Z pohledu úplnosti zachování archiválií je archivní fond označen jako torzovitý. Jazykem archiválií je čeština a němčina (inv. č. 8, 11). Podací protokol obyčejný (inv. č. 8) je bez desek a je pouhým torzem knihy, působí, jako by byla odříznuta první část (vedená pro velitelství uniformované obecní výkonné policie).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archiválie inventarizovaného archivního fondu pocházejí z činnosti místního velitelství SNB v Domažlicích. Dochovaly se pouze registraturní pomůcky, jejichž výpovědní hodnota je limitována účelem, který jako takové plnily. Přesto však přibližují agendu, jíž místní velitelství SNB v době své existence vykonávalo.

Pro hlubší poznání činnosti a působení místního velitelství SNB je ovšem

bezpodmínečně nutné prostudovat i další archivní materiál. Z archiválií uložených ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně lze doporučit zejména archivní fond Okresní národní výbor Domažlice a Městský národní výbor Domažlice, v němž jsou uložena např. měsíční hlášení o činnosti.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně archivní fond Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice uspořádala a archivní pomůcku zpracovala Mgr. Radka Kinkorová.

V Horšovském Týně dne 2. prosince 2019

Mgr. Radka Kinkorová

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Okresní národní výbor Domažlice* (EL NAD 73).

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Městský národní výbor Domažlice* (EL NAD 102).

Literatura

JANÁK, Jan – HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

KVAPILOVÁ, Iva. Přehled organizačního vývoje Sboru národní bezpečnosti v letech 1945–1950 se zaměřením na veřejně bezpečnostní (resp. pořádkovou a kriminální) složku. *Sborník AMV 1/2003*, s. 68–90.

KVAPILOVÁ, Iva. Organizační vývoj SNB v 50. letech se zaměřením na jeho veřejně bezpečnostní složku. *Sborník AMV 2/2004*, s. 9–69.

MACEK, Pavel – UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva IV. : Československo (1945–1989)*. Praha : Police history, 2011.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AMV	Archiv Ministerstva vnitra
AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
eid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
MV	ministerstvo vnitra
ppr	podací protokol
rep	repertář
Sb.	Sbírka zákonů
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Spisový materiál

A. Registrurní pomůcky

Podací protokoly tajné

1	Podací protokol tajný 11. 1. 1946–24. 12. 1946, čj. 1/46–139/46	1946	ppr 1
2	Podací protokol tajný 2. 1. 1947–29. 11. 1947, čj. 1/47–223/47	1947	ppr 2
3	Repertář k podacímu protokolu tajnému	1946	rep 1
4	Repertář k podacímu protokolu tajnému	1947	rep 2

Podací protokoly důvěrné

*Podací protokol důvěrný
5.7.1943–29.12.1945*

1943–1945

*uloženo v AF Velitelství uniformované obecní
výkonné policie Domažlice, inv. č. 1*

5	Podací protokol důvěrný 2. 1. 1946–28. 12. 1946, čj. 1/46–283/46	1946	ppr 3
6	Podací protokol důvěrný 2. 1. 1947–29. 11. 1947; čj. 1/47–227/47	1947	ppr 4

Repertář k podacímu protokolu důvěrnému

1943–1945

*uloženo v AF Velitelství uniformované obecní
výkonné policie Domažlice, inv. č. 2*

7	Repertář k podacímu protokolu důvěrnému	1947	rep 3
---	---	------	-------

Podací protokoly obyčejné

8	Podací protokol obyčejný 14. 5. 1945–16. 7. 1945; čj. 1 (původně přepsané 1361)/45–460/45 (xx. 4. 1945–2. 5. 1945 vedeno pro velitelství uniformované obecní výkonné policie)	1945	ppr 5
---	---	------	-------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
9	Podací protokol obyčejný 12. 4. 1946–4. 9. 1947; čj. 1231/46–1890/47	1946–1947	ppr 6
10	Podací protokol obyčejný 4. 9. 1947–8. 12. 1947, čj. 1891/47–2741/47	1947	ppr 7
11	Repertář k podacímu protokolu obyčejnému	1945–1946	rep 4
12	Repertář k podacímu protokolu obyčejnému	1947	rep 5

Název archivní pomůcky:	Sbor národní bezpečnosti – místní velitelství Domažlice
Značka archivního fondu:	MV SNB Domažlice
Časové rozmezí:	1945–1947
Počet evidenčních jednotek:	12 (7 podacích protokolů, 5 repertářů)
Počet inventárních jednotek:	12
Rozsah v bm:	0,18
Stav ke dni:	2. 12. 2019
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Radka Kinkorová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Radka Kinkorová
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Radka Kinkorová dne 2. 12. 2019 čj. SOAP/10-719/2019